

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ Ι

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΛΥΣΗ - ΦΥΛΛΑΔΙΟ 2

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ν. Μαρμαρίδης - Α. Μπεληγιάννης

ΒΟΗΘΟΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ: Χ. Ψαρουδάκης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

<http://www.math.uoi.gr/~abeligia/LinearAlgebra/LAI.html>

23 - 11 - 2011

Άσκηση 1. Να υπολογισθεί η ορίζουσα του $n \times n$ πίνακα:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 & 1 \\ 1 & 2 & \cdots & 2 & 2 \\ 1 & 2 & \cdots & 3 & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 & 2 & \cdots & n-1 & n \end{pmatrix}$$

Άσκηση 2. Να δείξετε ότι για τον $n \times n$ πίνακα:

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 & \cdots & n-1 \\ 1 & 0 & 1 & \cdots & n-2 \\ 2 & 1 & 0 & \cdots & n-3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ n-2 & n-3 & n-4 & \cdots & 1 \\ n-1 & n-2 & n-3 & \cdots & 0 \end{pmatrix}$$

ισχύει:

$$|A| = (-1)^{n-1} (n-1) 2^{n-2}.$$

Άσκηση 3. Να υπολογίσετε τις ορίζουσες των ακόλουθων πινάκων:

$$A = \begin{pmatrix} 4 & 2 & 3 & -4 \\ 3 & -2 & 1 & 5 \\ -2 & 0 & 1 & -3 \\ 8 & -2 & 6 & 4 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 4 & 2 & 1 & 3 \\ -1 & 0 & 2 & 8 \\ 5 & -6 & 0 & -1 \\ 0 & 2 & 2 & 3 \end{pmatrix}, \quad C = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & 7 \\ 3 & 4 & 2 & -1 \\ 1 & -2 & 4 & 3 \\ 2 & -2 & 8 & -4 \end{pmatrix}$$

Άσκηση 4. Να υπολογισθεί η ορίζουσα του $n \times n$ πίνακα:

$$A = \begin{pmatrix} 1-n & 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1-n & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & 1-n & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & 1 & \cdots & 1-n \end{pmatrix}$$

Άσκηση 5. Εάν $\begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix} = 4$, να υπολογισθεί η ορίζουσα

$$\begin{vmatrix} a_1 & a_2 & 4a_3 - 2a_2 \\ b_1 & b_2 & 4b_3 - 2b_2 \\ \frac{1}{2}c_1 & \frac{1}{2}c_2 & 2c_3 - c_2 \end{vmatrix}.$$

Άσκηση 6. Να υπολογισθεί η ορίζουσα του $n \times n$ πίνακα πραγματικών αριθμών:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & \rho_1 & \rho_1^2 & \cdots & \rho_1^{n-1} \\ 1 & \rho_2 & \rho_2^2 & \cdots & \rho_2^{n-1} \\ 1 & \rho_3 & \rho_3^2 & \cdots & \rho_3^{n-1} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \rho_n & \rho_n^2 & \cdots & \rho_n^{n-1} \end{pmatrix}$$

(ορίζουσα Vandermonde n τάξης).

Άσκηση 7. Θεωρούμε τον $n \times n$ πίνακα A ο οποίος είναι της μορφής:

$$A = \begin{pmatrix} B & C \\ \mathbb{O} & D \end{pmatrix},$$

όπου $B \in M_{r \times r}(\mathbb{K})$, $C \in M_{r \times (n-r)}(\mathbb{K})$, $\mathbf{0} \in M_{(n-r) \times r}(\mathbb{K})$, $D \in M_{(n-r) \times (n-r)}(\mathbb{K})$.

Να δείξετε ότι:

$$|A| = |B| \cdot |D|$$

Άσκηση 8. Να υπολογισθεί η ορίζουσα του $n \times n$ πίνακα πραγματικών αριθμών

$$A = \begin{pmatrix} \alpha + \beta & \beta & \beta & \cdots & \beta & \beta \\ \beta & \alpha + \beta & \beta & \cdots & \beta & \beta \\ \beta & \beta & \alpha + \beta & \cdots & \beta & \beta \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ \beta & \beta & \beta & \cdots & \alpha + \beta & \beta \\ \beta & \beta & \beta & \cdots & \beta & \alpha + \beta \end{pmatrix}$$

Άσκηση 9. Έστω A ένας $n \times n$ πίνακας, για τον οποίο ισχύει: ${}^t A = -A$. Να δείχθει ότι αν ο n είναι περιττός αριθμός, τότε $|A| = 0$.

Άσκηση 10. Να ευρεθούν όλες οι ελάχιστες οριζουσες δεύτερης τάξης και όλοι οι συμπαράγοντες του πίνακα:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 6 & 7 & -1 \\ -3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$

Άσκηση 11. Να ευρεθεί η ορίζουσα τού προηγούμενου πίνακα ως ανάπτυγμα

- (1) κατά τα στοιχεία της πρώτης γραμμής,
- (2) κατά τα στοιχεία της πρώτης στήλης,

- (3) κατά τα στοιχεία της δεύτερης γραμμής,
- (4) κατά τα στοιχεία της δεύτερης στήλης,
- (5) κατά τα στοιχεία της τρίτης γραμμής,
- (6) κατά τα στοιχεία της τρίτης στήλης.

Άσκηση 12. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 4 & -1 & 1 & 6 \\ 0 & 0 & -3 & 3 \\ 4 & 1 & 0 & 14 \\ 4 & 1 & 3 & 2 \end{pmatrix}.$$

Να προσδιοριστούν οι αριθμοί Δ_{13} και A_{13} , Δ_{23} και A_{23} , Δ_{22} και A_{22} , και Δ_{21} και A_{21} .

Άσκηση 13. Να προσδιοριστεί η οριζουσα των επόμενων πινάκων

- (1) αναπτύσσοντας την ως προς τη στήλη ή τη γραμμή της επιλογής σας.
- (2) με χρήση κατάλληλων πράξεων επί των γραμμών ή των στηλών.

$$A_1 = \begin{pmatrix} -3 & 0 & 7 \\ 2 & 5 & 1 \\ -1 & 0 & 5 \end{pmatrix}, \quad A_2 = \begin{pmatrix} 3 & 3 & 1 \\ 1 & 0 & -4 \\ 1 & -3 & 5 \end{pmatrix}, \quad A_3 = \begin{pmatrix} 1 & a & a^2 \\ 1 & a & a^2 \\ 1 & a & a^2 \end{pmatrix}, \quad A_4 = \begin{pmatrix} a+1 & a-1 & 7 \\ 2 & a-3 & 4 \\ 5 & a+1 & a \end{pmatrix},$$

$$A_5 = \begin{pmatrix} 3 & 3 & 0 & 5 \\ 2 & 2 & 0 & -2 \\ 4 & 1 & -3 & 0 \\ 2 & 10 & 3 & 2 \end{pmatrix}, \quad A_6 = \begin{pmatrix} 4 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 3 & 3 & 3 & -1 & 0 \\ 1 & 2 & 4 & 2 & 3 \\ 9 & 4 & 6 & 2 & 3 \\ 2 & 2 & 4 & 2 & 3 \end{pmatrix}.$$

Άσκηση 14. Ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός των μηδενικών συνιστωσών που μπορεί να έχει ένας 4×4 πίνακας, χωρίς όμως η οριζουσά του να είναι ίση με μηδέν;